Kommunestyret
26.02.26

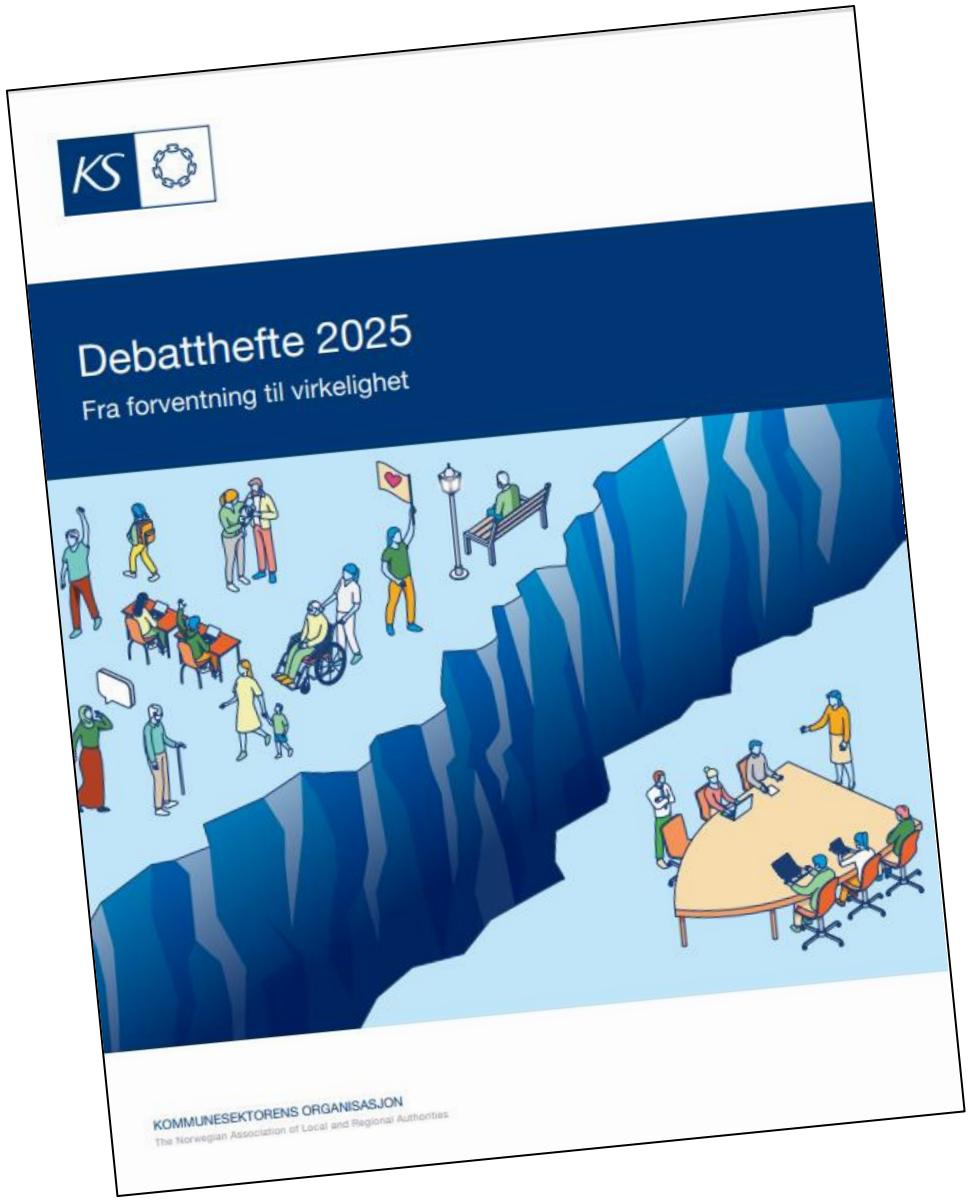
Trond Stenhaug

Kommunedirektør

KS-prosjekt - Nettverk Bærekraftig kommuneøkonomi

En vesentlig del av vår virksomhetsstyring

KS
Debatthefte 2025
Fra forventning til virkelighet
KOMMUNESEKTORENS ORGANISASJON
The Norwegian Association of Local and Regional Authorities

Det fordrer felles
forståelse og
felles erkjennelse
av hva vi faktisk skal
og kan levere.

Fortsatt omstilling er
nøkkelen for å lykkes!

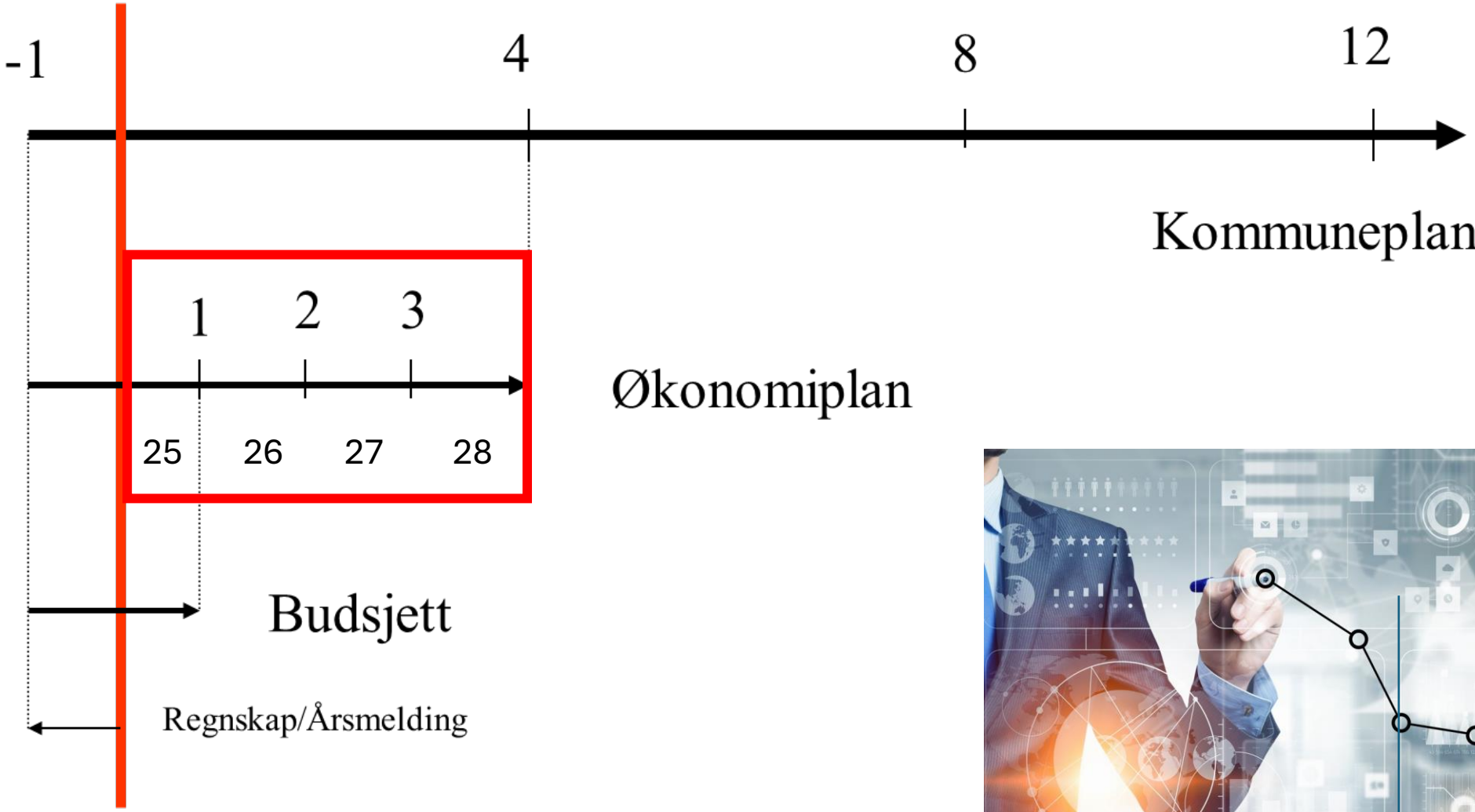
Den veien går vi nå…

«Tenke langt, handle nå»

Strategikonferanse Nordland 2025

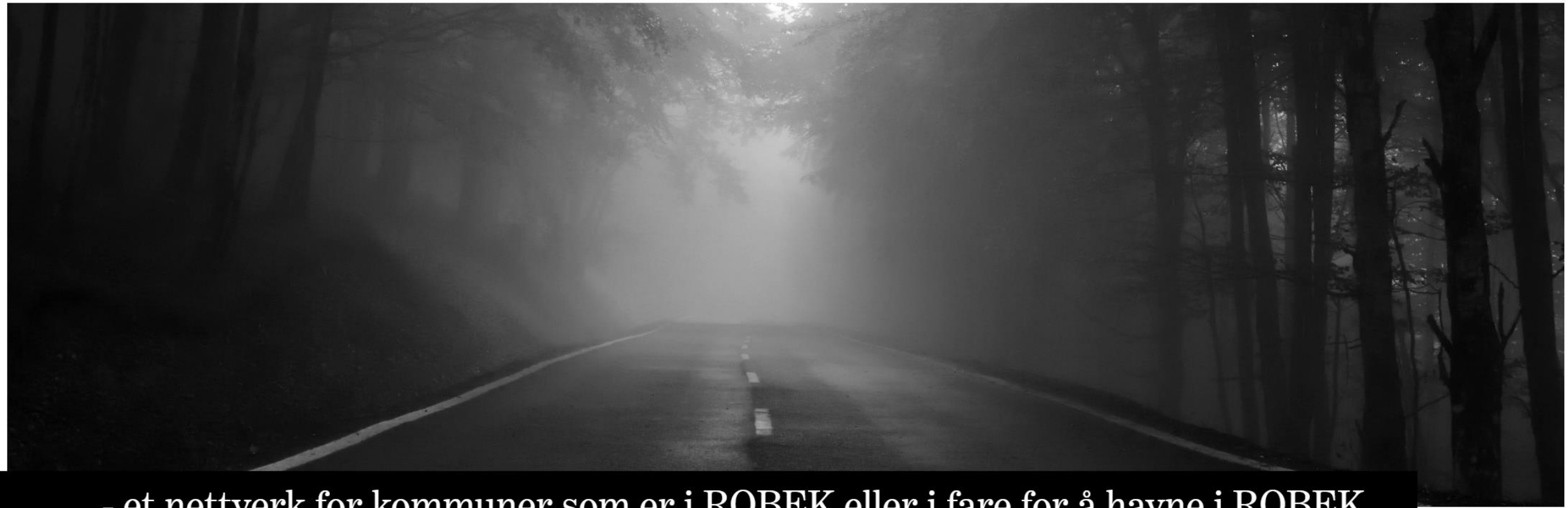

Kommunal Rapport
POLITIKK
Gryende økonomioppgjør i kommunene
ØKONOMI
Over halvparten av kommunedirektørene varsler
KOMMUNEØKONOMI
Nordland topper Robek-lista – ny kommune inn
26 kommuner står nå på den økonomiske svartelista, men det er forventet at flere følger etter.
POLITIKK

Helhet og langsiktighet sentralt

Bli med på KS nettverk Bærekraftig kommuneøkonomi 2.0

- et nettverk for kommuner som er i ROBEK eller i fare for å havne i ROBEK

Gruppesammensetning

Hver kommune deltar på samlinger med :

- Ordfører og representanter fra folkevalgte (flertall og mindretall).
- Kommunedirektør og økonomisjef
- Medlemmer av kommunedirektørens ledergruppe.
- Koordinator - denne personen bør ha frigjort tid til arbeidet

- Andre medarbeidere som har innsikt i budsjettprosessen og som har kapasitet til å bidra med saksfremlegg, prosessbistand og koordinering
- Andre relevante

Kommune/Innbyggertall

VANYLVEN	3,029
SANDE	2,432
HERØY	9,051
ØRSTA	11,062
AVERØY	6,029
HUSTADVIKA	13,501
SURNADAL	5,945
FAUSKE	9,682
VÅGAN	9,898
SORTLAND	10,792
HVALER	4,743
KRAGERØ	10,427
MIDT-TELEMARK	11,091
ØRLAND	10,669
NOME	6,506

Nettverk 3

Møre og Romsdal 7

Nordland 3

Østfold 1

Telemark 3

Trøndelag 1

Hensikten med nettverket

Nettverket skal bidra til god og langsiktig økonomisk styring, der kommunens økonomiske rammer balanseres med økende forventninger og krav.

Deltakerkommunene skal unngå oppføring i ROBEK, eller støttes til raskt å komme seg ut av listen, dersom de allerede er registrert.

Få erfaringer som kan brukes til gagn for hele kommune-Norge

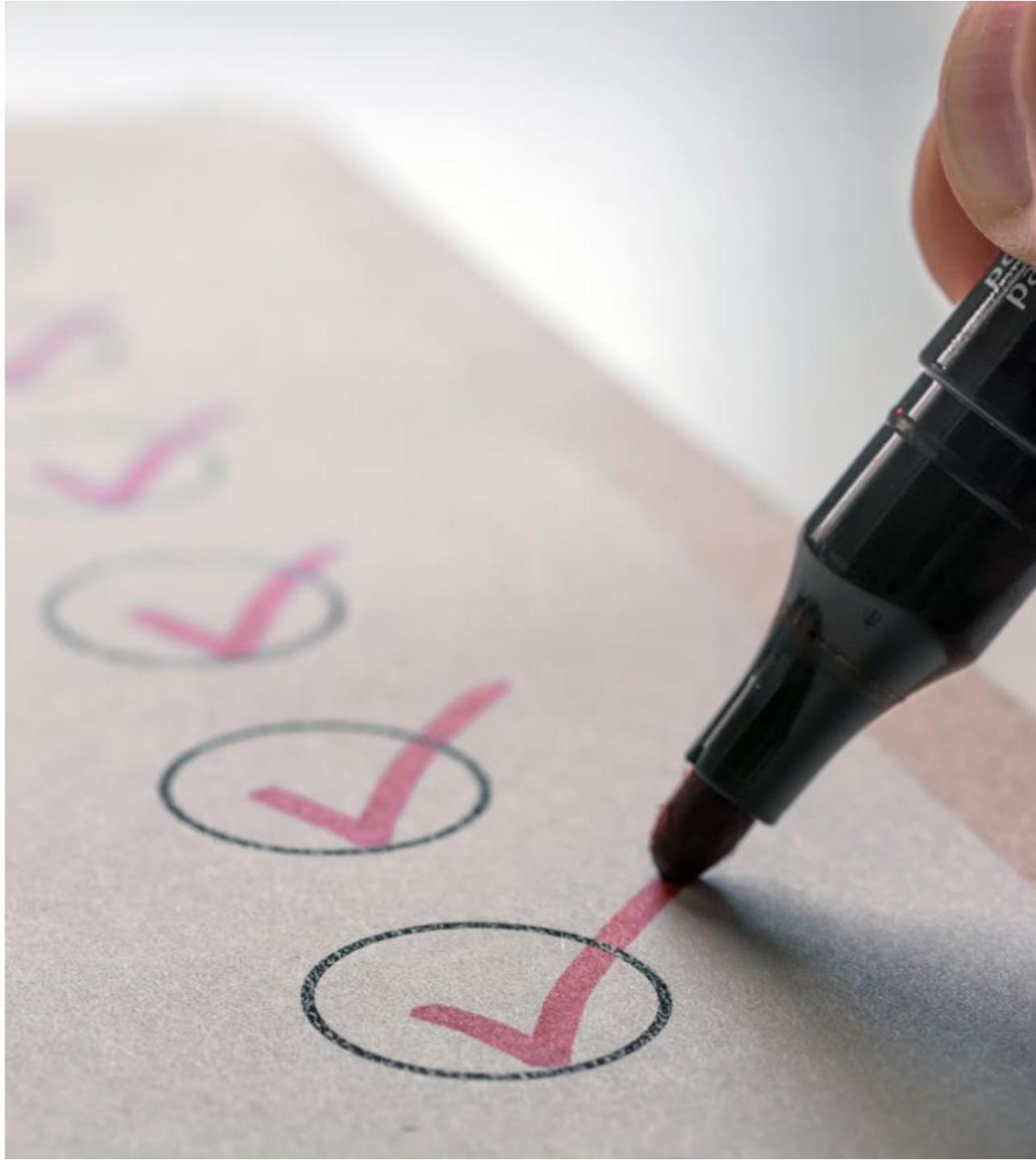

Nettverket skal

1. Legge til rette for å håndtere forventningsgapet innad i kommunen og i forholdet til innbyggerne
   - God og omforent rolleforståelse mellom de folkevalgte og administrasjonen.
   - Forventningsavstemming mellom kommunen og innbyggerne

2. Gi økt kunnskap om økonomi- og budsjettprosessen med henblikk på å ta styringsgrep
   - Bidra til bedre planlegging, prioritering og økonomisk bærekraft i kommunene. Godt samarbeid om økonomi- og budsjettprosesser administrativ og politisk
   - Etablere et årshjul for den politiske budsjettprosessen
   - Legge til rette for økt samarbeid på økonomiområdet som et virkemiddel for styrking av økonomikompetanse i kommunene.

3. Legge til rette for å iverksette omstilling i egen organisasjon
   - Få inspirasjon og konkrete verktøy til omstilling av tjenestene
   - Tilpasse kommunens budsjett til de økonomiske realitetene

Eksempler på konkret omstilling i kommuner med stram økonomi

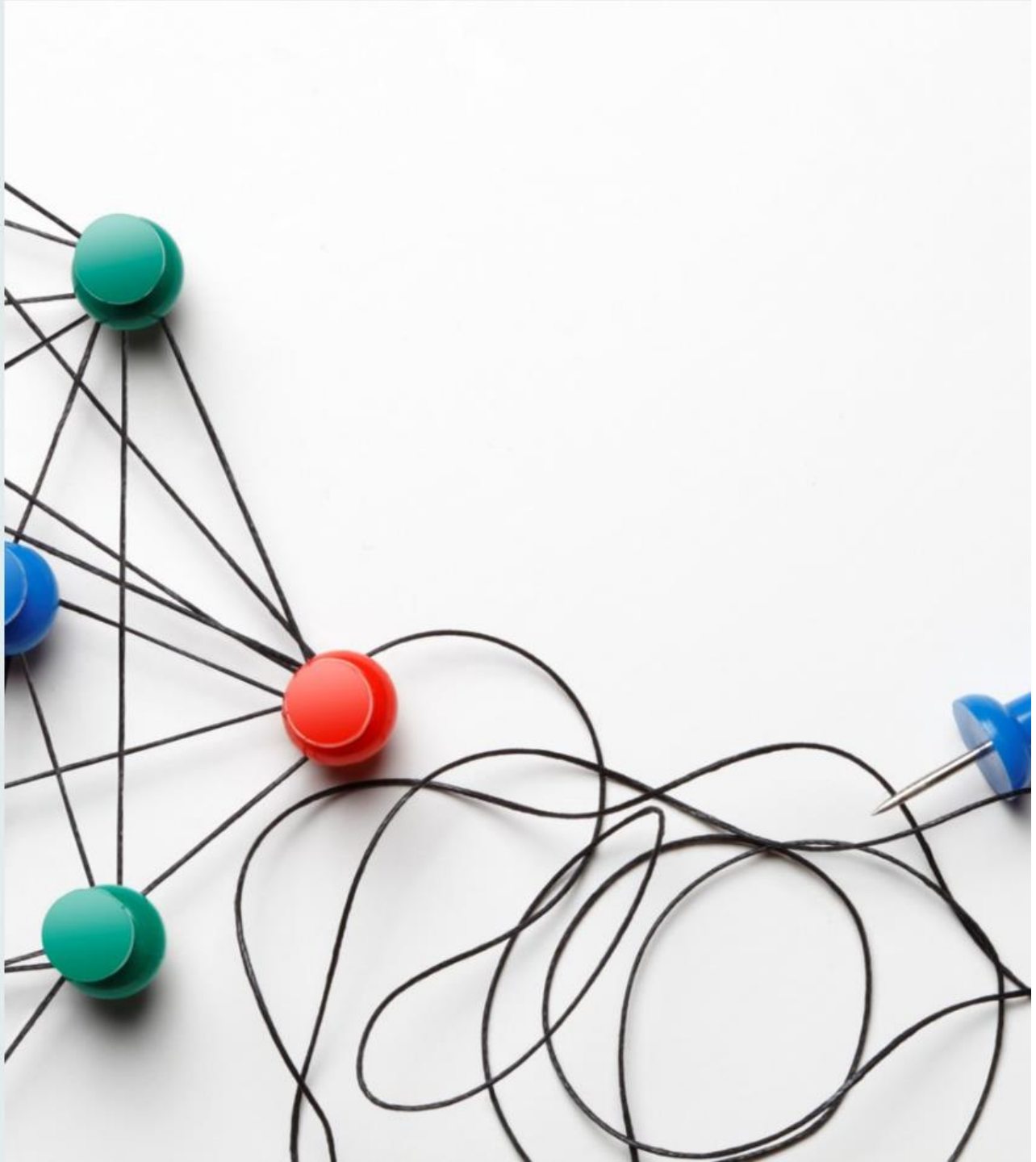
Nøkkelen til suksess!

- Vær disiplinerte
- Sett av tid – planlegg aktiviteter – prosjektleder har et ansvar
- Delta på samlinger
  - samme personer
  - alle samlinger
  - fra start til slutt
- Bruk fellesskapet og vær en bidragsyter

Arbeidsgruppe med folkevalgte og administrasjon?

- Spill hverandre gode – respekter rollene
- Unngå samrøre – kommuneloven setter rammene
- Arbeidsgruppemøtene skal ikke bli en uformell beslutningsarena
- Administrasjonen saksbehandler, folkevalgte beslutter

Ulike møteformer og deltakelse

Møteplass	Form	Hovedfunksjon	Målgruppe
Webinarer	**Enveisformidling**	Faglig kunnskap og forelesninger. Deltakerne lytter, tar notater og kan stille spørsmål i chat/Q&A.	Hele gruppen
Digitale samlinger	**Interaktivt**	Arbeidsamlinger. Arbeid i grupper etter korte innledninger. Kommunene jobber enten internt eller i tverrkommunale grupper.	Hele eller deler av gruppen deltar avhengig av tematikk.
Fysiske samlinger	**Dialog og praktisk arbeid**	Arbeid i egen kommune og på tvers av kommuner. Fokus på prosess, samhandling og refleksjon.	Hele eller deler av gruppen deltar avhengig av tematikk.
Koordinatorsamlinger	**Digitalt møte**	Erfaringsdeling. Felles planlegging og koordinering.	Kun for kommunens koordinator

Dato	Innehold	Møteform	Deltaker
12 desember 08:00 – 08:55	"Få på plass årshjul"	Webinar	Alle + Statsforvalterne
19. Desember 10:00 – 12:00	Koordinatorsamling	Digitalt	Koordinatorene
8. januar 08:30 – 09:30	Startmøte	Digitalt	Alle + Statsforvalterne
14. januar 08:00 – 08:55		Webinar	Alle + Statsforvalterne
16. Januar 08:30 – 11:30	Oppstartsamling	Digitalt	Alle + Statsforvalterne
4. februar		Webinar	Alle + Statsforvalterne
5. februar 09:00 – 11:00	Koordinatorsamling	Digitalt	Koordinatorene
5. mars 08:30 – 11:30	Digitalsamling	Digitalt	Alle + Statsforvalterne
9. mars 08:00 – 08:55	Hva er stå a i kommune-økonomien og hvorfor er det slik?	Webinar	Alle + Statsforvalterne
24. Mars 08:00 – 08:55		Webinar	Alle + Statsforvalterne
26. Mars 09:00 – 11:00	Koordinatorsamling	Digitalt	Koordinatorene
9-10. April fra lunsj til lunsj	Samling	Fysisk samling i Oslo	Alle + Statsforvalterne
Uke 16 eller 17	Dialogkonferanse omferent forståelse av kommunens utfodringsbilde		Gjennomføres i egen kommune
21. April 08:00 – 08:55	Rammekonferanse: Hva og hvordan? Eksempler fra kommuner.	Webinar	Alle + Statsforvalterne
30. April 08:30 – 11:30	Hvordan forberede rammekonferansen	Digitalt	Alle + Statsforvalterne
Vår/sommer	Temadag kommuneøkonomi Folkevalgtprogram fra KS	Fysisk i egen kommune	Hele kommunestyret
18. Juni 12:00 – 14:00	Koordinatorsamling	Digitalt	Koordinatorerne
19. Juni 08:30 – 11:30	Erfaringsdeling etter rammekonferanse	Digitalt	Alle + Statsforvalterne

Fysisk samling april 2026

Sted: Oslo Gardemoen

- Nettverk 2:

7. april kl: 11:00 med lunsj – oppstart ca. 11.45. Den 8. april avslutter vi samlingen klokka 13:00

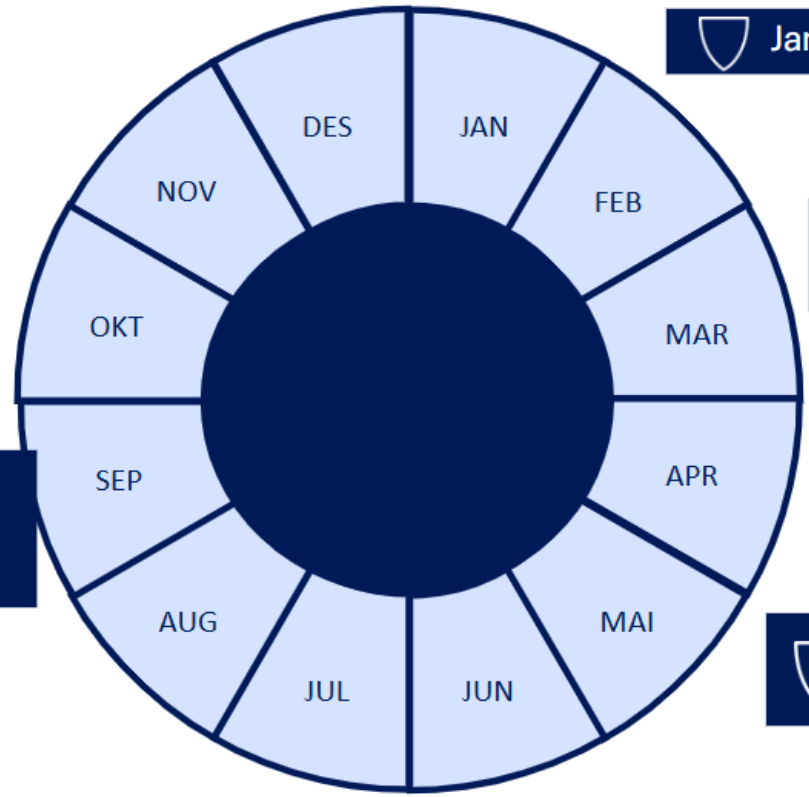
- Nettverk 3:

9. april kl: 11:00 med lunsj – oppstart ca. 11.45. Den 10. april avslutter vi samlingen klokka 13:00

- KS bestiller hotellrom til alle deltakere
- Fly bestiller dere i kommunene

Årshjul

Nettverkets hovedaktiviteter - 2026

Januar: Vedta et årshjul

Grunnleggende kunnskap om roller og kommuneøkonomi

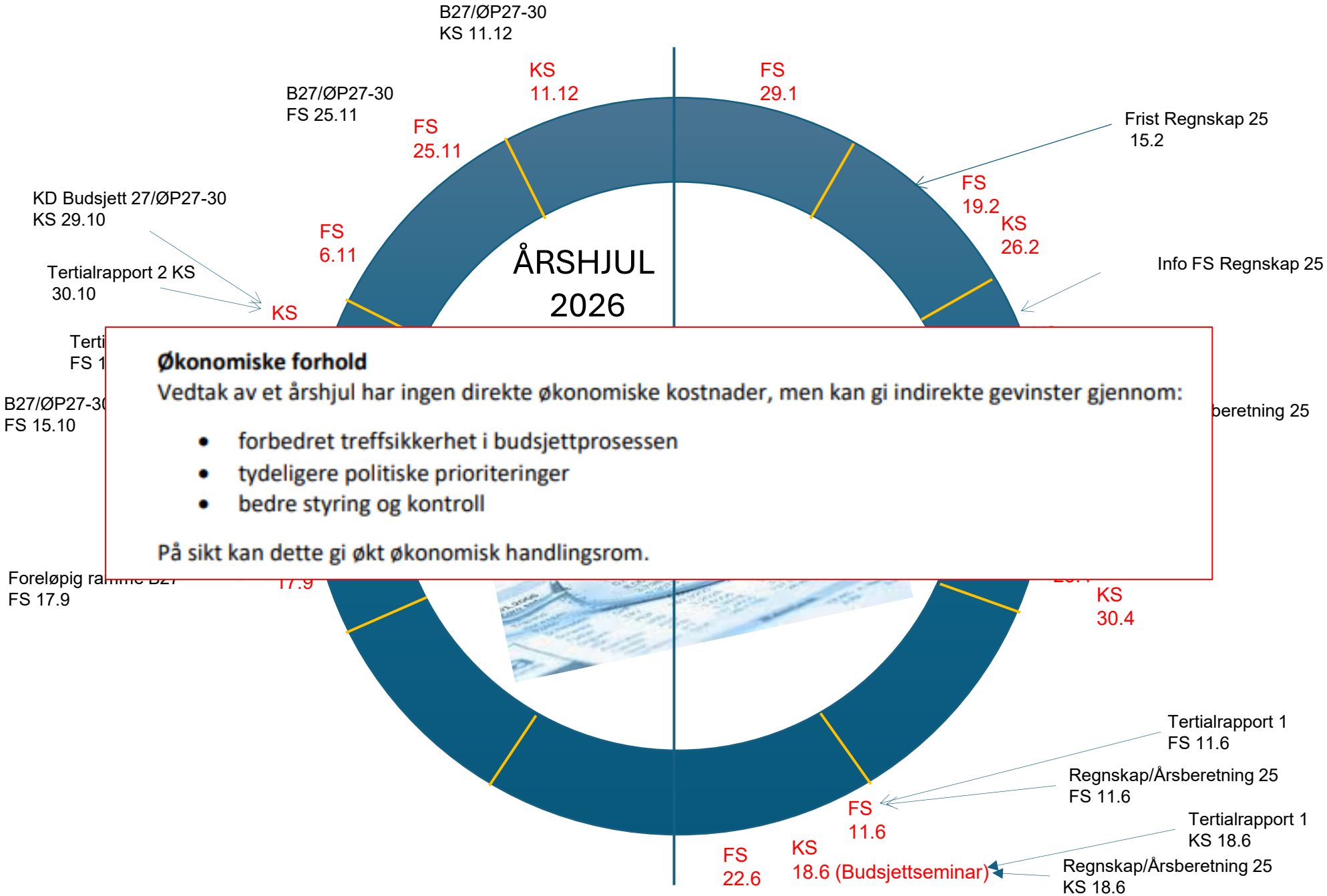
April - FYSISK SAMLING
Innsikt i egen økonomi og utfordringsbilde

Evt. Dialog konferanse felles utfordringsbilde

Temadag i folkevalgtprogrammet for kommunestyret (april-juni)

Budsjettarbeid på administrativ side ut over høsten

Juni: Rammekonferanse
Vedta føringer for arbeidet med neste års budsjett før sommeren

B27/ØP27-30
KS 11.12
B27/ØP27-30
FS 25.11
KS
11.12
FS
29.1
FS
25.11
Frist Regnskap 25
15.2
KD Budsjett 27/ØP27-30
KS 29.10
FS
19.2
KS
26.2
FS
6.11
ÅRSHJUL
2026
Info FS Regnskap 25
Tertialrapport 2 KS
30.10
KS
Økonomiske forhold
Vedtak av et årshjul har ingen direkte økonomiske kostnader, men kan gi indirekte gevinster gjennom:
forbedret treffsikkerhet i budsjettprosessen
tydeligere politiske prioriteringer
bedre styring og kontroll
På sikt kan dette gi økt økonomisk handlingsrom.
FS 15.10
KS
30.4
FS 17.9
Tertialrapport 1
FS 11.6
Regnskap/Årsberetning 25
FS 11.6
FS
11.6
Tertialrapport 1
KS 18.6
FS
22.6
KS
18.6 (Budsjettseminar)
Regnskap/Årsberetning 25
KS 18.6

SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:
Dok.nr:
Arkiv:
Saksbehandle
Dato:

Økonomisk årshjul for 2026 Sortland kommune

Utvalgssaksnr.	Utvalg
PS -	Formannskapet
PS -	Kommunestyret
PS -	Formannskapet
PS -	Kommunestyret
PS -	Formannskapet
PS -	Kommunestyret

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING

1. Kommunestyret vedtar årshjulet for budsjett- og økonomiplanpr
   saken.
2. Årshjulet skal være et årlig, politisk forankret styringsverktøy, og
   hvert år i februar
3. Administrasjonen bes tilrettelegge for dialogkonferanse og ramm
   årshjulet.
4. Det gjennomføres en årlig evaluering av årshjulet med forslag til

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN

Kommunedirektøren har i sine interne reglementer og planer, ulike årshj
prosesser i løpet av et driftsår gjennomføres og iverksettes. Dette er ogs
økonomiområdet. Kommunens økonomireglement definerer ulike frister
politisk nivå gjennom året med følgende frister:

- • Kommunedirektøren fremlegger et forslag til budsjett og økon
  • Kommunedirektøren ferdigstiller økonomirapport nr. 1 innen 2
  • Kommunedirektøren ferdigstiller økonomirapport nr. 2 innen 2

Følgende vil gjelde for månedsrapporteringer til formannskapet:
Regnskapsrapporter for drift skal være utarbeidet innen 15 for fø

- o Mars (rapporterer for jan og februar) i april møte
- o April (rapporterer for mars måned) i møte i mai
- o Juni (rapporterer for mai måned) i møte i juni.
- o Sept (rapporterer for juli) i september møte.
- o Nov (rapporterer for oktober) i november
- o Des (rapporterer for november) i desembe

Sortland kommune ble høsten 2025 invitert av Statsforvalter
kommuneøkonomi 2.0". Kommunen ble oppfordret til å søke
søkt om kr 705 800,- og hvor kommunen ble innvilget kr 465
ved saken.

FAKTA I SAKEN

Sortland kommune står, som øvrige kommuner i landet, over
strukturerte prosesser i arbeidet med budsjett og økonomipla
rapport om *folkevalgtes involvering i kommunale budsjettpro*
kommuner med et politisk vedtatt årshjul kan oppnå:

- bedre politisk medvirkning
- større forutsigbarhet i prosessene
- sterkere sammenheng mellom planer og økonomi
- økt tillit og bedre samhandling mellom administrasjo

Erfaringer fra Sortland kommune de siste årene, inkludert beh
tilsier at etablering av et helhetlig og politisk forankret årshju
budsjett- og økonomiarbeid.

VURDERING

Sortland kommune har de siste årene hatt økende behov for
og prioriteringer, spesielt knyttet til demografi, økonomisk ut
handlingsrommet er det nødvendig med tydelig politisk delta

Et vedtatt årshjul gir sektorer, virksomheter og økonomiavdel
kvalitetsarbeid og kapasitetsstyring. Dette blir særlig viktig i S
er ressurskrevende og krever god koordinering gjennom året.

Kommunens planverk, inkludert kommuneplanens samfunnsd
tydeligere kobling mot budsjettprosessen. Årshjulet vil sikre a
langsiktige målsettinger, og at budsjettbeslutninger bygger på

Personalmessige forhold
Medvirkning fra Eldreråd, Råd for personer med funksjonsne

Økonomiske forhold
Vedtak av et årshjul har ingen direkte økonomiske kostnader,

- forbedret treffsikkerhet i budsjettprosessen
- tydeligere politiske prioriteringer
- bedre styring og kontroll

På sikt kan dette gi økt økonomisk handlingsrom.

Folkehelse
Klima-, miljø- og naturforhold

KONKLUSJON
Kommunedirektøren har følgende forslag til århjul budsjett 20

Faste milepæler i året: (Kommunestyret (KOM) Formannska

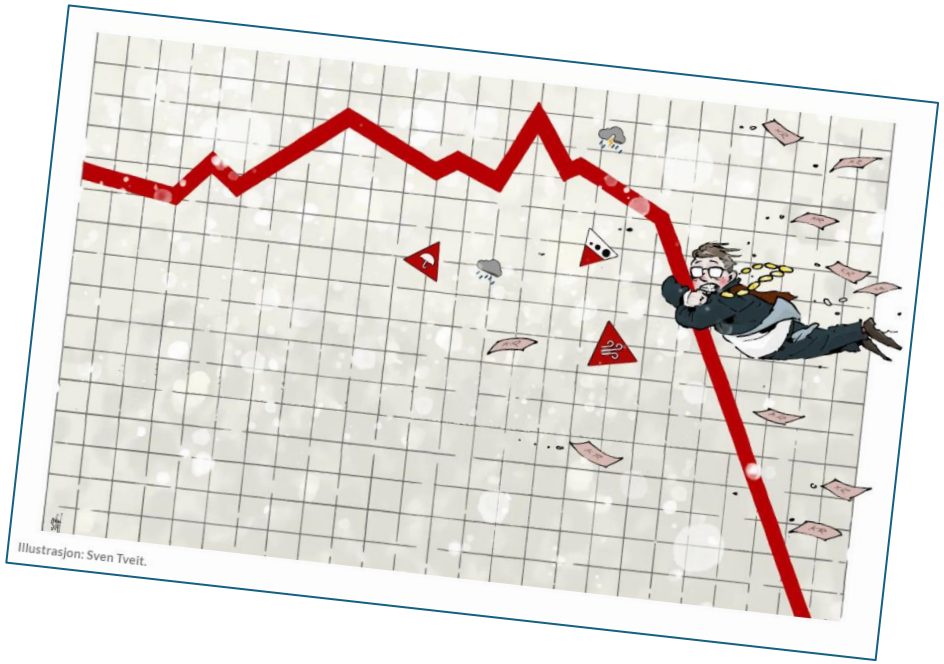
Tidsrom	Aktivitet
Januar/februar	Politisk behandling av framdriftsplan for økonomiarbeidet (FOM)
Mai/juni	Dialogkonferanse – status, utfordringsbilde og utviklingstrekk (KST)
Mai/juni	Årsberetning og årsregnskap (FOM/KOM)
Juni	Rammekonferanse (KOM) 1. tertialrapport (FOM/KOM)
September	Investeringsbudsjettet vedtas for kommende økonomiplan (FOM/KOM)
Oktober	Gjennomgang av kommunedirektørens budsjettforslag (KOM)
Oktober/november	2. tertialrapport (FOM/KOM)
Desember	Behandling av årsbudsjett og økonomiplan (FOM/KOM)

Vedlegg:
Søknad om skjønnsmidler bærekraftig kommuneøkonomi

Omstilling i en fortsatt krevende tid – farten må opp!

Illustrasjon: Sven Tveit.